УДК:657.05:005.941
Башкова Д.О., аспирант кафедри бухгалтерського обліку
Київський Національний Економічний Університет імені Вадима Гетьмана

АНАЛІЗ КОРИСНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ ПРИ ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ ІНВЕСТОРАМИ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЇЇ ПОЛІПШЕННЯ

Аналіз корисності облікової інформації, забезпечуваною корпоративною звітністю є кредитом довіри якості фінансової інформації та може впливати на ефективність ринку капіталу, упевненість його учасників, включаючи інвесторів і кредиторів.
Ключові слова: бухгалтерська звітність, інвестори, корпорація , фінансова звітність

Bashkova D. O.

ANALYSIS UTILITY OF ACCOUNTING INFORMATION BY INVESTORS AND THE NESSERITY TO IMPROVE IT

Abstract: Analysis of the usefulness of accounting information provided by the corporate reporting credibility is the quality of financial information and may affect the efficiency of the capital market, the confidence of its participants, including investors and creditors.
Keywords: accounting reports, investors, corporations, financial reporting

Башкова Д.А.

АНАЛИЗ ПОЛЕЗНОСТИ ИНФОРМАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОЙ ОТЧЕТНОСТИ ПРИ ПРИНЯТИИ РЕШЕНИЙ ИНВЕСТОРАМИ И НЕОБХОДИМОСТЬ ЕЕ УЛУЧШЕНИЯ

Анализ полезности учетной информации, обеспечиваемой корпоративной отчетности является кредитом доверия качества финансовой информации и может влиять на эффективность рынка капитала, уверенность его участников, включая инвесторов и кредиторов.
Ключевые слова: бухгалтерская отчетность, инвесторы, корпорация, финансовая отчетность

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв`язок з важливими науковими та практичними завданнями. Фінансовий аналіз українських корпорацій вимагає нетрадиційних підходів, оскільки багато компаній не мають прибутку і позитивного надходження коштів від операційної діяльності, наявності порівнянних даних по декільком попереднім періодам і наявності групи компаній з порівнянною звітністю для зіставлення. Тому специфіка аналізу корисності даних звітності українських компаній припускає поглиблене вивчання груп проблем, що є найбільш гострими для українських підприємств. Отже, для ефективного аналізу інвесторами українських корпорацій потрібна специфікація методик, спрямована на аналіз проблемних зон.

Для українських корпорацій актуальним є аналіз можливості настання банкрутства. Інвесторам і кредиторам необхідно проаналізувати чи зможе корпорація досягти позитивних фінансових результатів у майбутньому, ефективно управляти обіговим капіталом і задовольняти вимоги кредиторів, якщо вона протягом декількох періодів була збитковою. Погроза банкрутства є одним з істотних ризиків, що загрожує діяльності корпорації. У міжнародній практиці міститься вимога розкриття всіх істотних ризиків. Тому необхідно аналізувати імовірності настання банкрутства при складанні звітності.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Узагальнюючи думки учених: А.С.Бакаева, П.С.Безрукіх, М.Т.Білуха, Б.І.Валуєв, С.Ф.Голов, В.І. Єфименко, М.В.Кужельний, В.Г.Лінник, Є.В.Мних, Л.В.Нападовська, П.П.Новиченко, В.Ф.Палій , можна констатувати, що якісні характеристики облікової інформації є сукупність властивостей, що дозволяють складати і подавати фінансову звітність як максимально корисну, актуальну і надійну по відношенню до зацікавлених користувачів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Не в повному обсязі відображено досвід американських корпорацій та їх креативні методи обліку; для чого використовується показник формального прибутку.

Цілі статті. На нашу думку, інвестору, що аналізує інформацію про діяльність компанії, важливо сконцентрувати увага, насамперед, на фінансовому аспекті діяльності компанії, а саме прибутковості, ефективності керування обіговим капіталом. Аналіз прибутковості припускає визначення напрямків зміни фінансових результатів компанії залежно від зміни окремих складових компонентів, тобто необхідно визначити перспективи зміни надходжень та витрат - оцінити потенціал приросту прибутку і характер зміни витрат у зв'язку з даним приростом

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Особливу увагу слід приділяти структурі прибутку по формах оплати та аналізу продажу за бартером. Аналіз продажу за бартером є важливим не тільки у виді негативного впливу бартеру на фінансове становище компанії, зокрема, на його ліквідність, але і через те, що при відбитті реалізації за бартером в Україні часто має місце завищення надходжень (договірна вартість продукції, робіт, послуг, не відповідає її ринковій вартості). Інформація про не грошові операції обов'язково повинна розкриватися в примітках до звітності, при цьому розкривається не тільки частка продажу за бартером у надходженнях підприємства, але і вплив бартеру на приплив коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Здійснити аналіз наявності продажу за бартером і її вплив на фінансове становище компанії можна тільки у випадку правильного складання звіту про рух грошових коштів.

Компанії з високою часткою постійних витрат зможуть зафіксувати істотне погіршення фінансових результатів навіть при невеликім скороченні обсягів продажів, а також значний приріст прибутку при помірному приросту обсягів продажів. Аналіз витрат ускладнюється якщо управлінські витрати в українській компанії не відображаються в якості витрат звітного періоду цілком, а розподіляються між проданою готовою продукцією та незавершеним виробництвом.

Для більшості корпорацій, що зустрічаються з гострою конкуренцією, типове прагнення до збільшення надходжень за рахунок надання пільгових умов оплати. Однак негативними факторами, що впливають на ефективність керування дебіторської і кредиторської заборгованості, є:

- зростання дебіторської заборгованості при стагнації прибутку;
- темпи росту дебіторської заборгованості, що випереджають темпи росту надходжень. [1]

У США досить активно використовується такий показник як формальний прибуток (pro forma earnings). Деякі автори вважають, за допомогою цього показника збільшується реальний прибуток, оскільки показник формального прибутку може не відповідати вимогам ГААП США та не підтверджується аудиторами. Формальний прибуток є орієнтовним показником, відбиваним у прес-релізах, але інвестори звертають увагу на цей показник з погляду прогнозування чистого прибутку і ринок уважає цей показник корисним. Опитування 223 керуючих фондами, проведений компанією Broadgate Consultants Inc показав, що близько 3/4 респондентів уважають формальний прибуток корисним або дуже корисним показником, а приблизно 2/3 висловлюються проти заборони її згадування у звітності [2; с. 69].

Дослідження і аналіз проблем, з якими зустрічаються закордонні корпорації, допоможе уникнути більшості з них в українській практиці. Розглянемо деякі із цих проблем.

Велике значення в прагненні корпорацій за ідеальними звітами і бездоганною ринковою репутацією мають інтереси аудиторських і консультаційних фірм. На практиці майже завжди існує негласна угода між головними бухгалтерами та аудиторами. Відомо,

що основну частину прибутки аудиторським компаніям приносить не аудит, а управлінський і фінансовий консалтинг. Заради цього компанії можуть залучити до себе кращі кадри, забезпечуючи їх цікавою і високооплачуваною роботою. В умовах найжорсткішої конкуренції аудитори, наприклад, компанії Arthur Andersen порушили професійну етику, закриваючи очі на «авторське» трактування облікових стандартів в Enron Corp. [3].

Для інвесторів і кредиторів куди більш значимої є інформація про не фінансові результати діяльності і нематеріальні активи, а саме інформація, що є основою створення вартості.

Аналіз корисності облікової інформації, забезпечуваною корпоративною звітністю є кредитом довіри якості фінансової інформації та може впливати на ефективність ринку капіталу, упевненість його учасників, включаючи інвесторів і кредиторів.

На нашу думку, ринок капіталу і його учасники повинні відновити довіру до якості фінансової інформації за допомогою пильності, активності, ефективності і відповідальності корпоративного керування. Проблема маніпулювання прибутком може бути усунута, на наш погляд:

- при посиленні контролю з боку регулюючих органів;
- при більш строгім впровадженні нормативів аудиторськими фірмами,
- посиленні контролю над працівниками аудиторських фірм;
- при створенні чітко організованих і діючих аудиторських комітетів.

Дослідження взаємозв'язку між ефективністю правил і норм, що захищають інтереси інвесторів і діяльність ринку капіталу та системи обліку, дозволяє зробити висновок про те, що чітко дотримувані права інвесторів обмежують можливості менеджерів контролювати прибуток у приватному порядку, а отже зменшують кількість спроб маніпулювання обліковим прибутком, оскільки у менеджерів залишається не так вже багато інформації, недоступної зовнішнім користувачам. У країнах, де права інвесторів ефективно захищені законом, корпоративний прибуток відбивається більш точним чином і більш вчасно, будучи основою економічних подій, на відміну від країн, де права інвесторів менш захищені законодавчою системою. [4].

Висновки і пропозиції. Проаналізувавши наскільки корисною для інвесторів і кредиторів є інформація про визнання доходів корпораціями ми дійшли висновку про те, що в результаті застосування різних практичних способів визнання доходу важко порівнювати фінансову діяльність цих корпорацій, що працюють в одній галузі. Це знижує корисність інформації для інвесторів і кредиторів і дозволяє корпораціям спотворювати облікову інформацію. Очевидно, що існуюча корпоративна звітність потребує вдосконалення. Поряд з показником прибутку для інвесторів і кредиторів значимою є інформація про не фінансові результати діяльності та нематеріальні активи, а саме інформація, що є основою створення вартості капіталу. У процесі підготовки бухгалтерської звітності закордонними корпораціями використовуються креативні методи обліку, що дозволяють відбивати діяльність корпорації з вигідних сторін для інвесторів, кредиторів, акціонерів.

Список використаних джерел:

1. Mulford C. W.,Comiskey E. E The Financial Number Game. Detecting Creative Accounting Practices. - John Wiley& Sons, 2012

2. When capital turns cautious *II* Newsweek Special Issue , 2010

3. Dipiazza S.A. ., Eccles R. G. Building Public Trust. The Future of Corporate Reporting. John Willey & Sons, Inc. 2002

4. Special report. Enron: a year on *II* The Economist, November 30th ,2010.